PROPOZYCYE
OD
TRONU JEGO KROLEWSKIEY MCI
STANOM RZECZYPOSPOLITEY NA SEYM ROKU 1786. ZGROMADZONYM
PODANE.

JEGO Krolewska Mość P. N. Miłł: na Seym teraźnieyszy Zgromadzonym Przezacnym Stanom, stosownie do czasu teraźnieyszego y okoliczności, podaie do rozważania y decydowania Propozycye, ktore Jemu Serce Oycowskie, iedynie troskliwością o dobro powszechne tego Krolestwa tchnące, dyktowało, y ktore J. K. Mość w tym czasie uznaie do proponowania za przyzwoite.

PROPOZYCYA PIERWSZA.

Gdy w tey części Kraiu, ktora teraz Jmie Gallicyi nosi, Cesarz Jmość zniosł wiele Zgromadzeń Duchownych, ktorych Jntraty w Polszcze miały swe fundusze, tych do Gallicyi wpływanie ustać naturalnie musiało wtedy, gdy Cesarz Jmć zniosł wzwyż wspomnione Zgromadzenia; Jle gdy tenże Pan zakazał, aby z Gallicyi do Polski iuż nie szły te Jntraty, ktore podług oryginalnych funduszow, z tamtego Kraiu do będącego w Polszcze Duchowieństwa należały. A że zaszły w tey mierze niektore umowy z Dworem Cesarsko-Krolewskim; Natura rzeczy wyciąga, ażeby też Umowy Ratyfikacyą y stałą nieodmienność z Wyroku Stanow Rzpltey pozyskały.

PROPOZYCYA DRUGA.

Gdy podług zaszłey w Nowembrze Roku ostatniego Konwencyi, udziałane Rozgraniczenie między niektoremi tak Polski, iak Szląska Mieszkańcami, ma bydź ratyfikowane Obustronnych Państw powagą na teraźnieyszym Seymie, takowey Ratyfikacyi

kacyi Proiekt, aby przez Stany Rzpltey umocowanym został, sama przyzwoitość wyciąga; A że okoliczności, ktore obszerniey będą Przezacnym Stanom wyłuszczone, tego wyciągały, iż Jchmość PP. Mycielski, Zakrzewski, Krzycki, Rogaliński, y Bronikowski znaczne Części Dziedzictw y własności swoich ustąpić musieli dla doyścia teyże Konwencyi, y tę Ofiarę prawdziwie Obywatelskim duchem dla powszechnego dobra uczynili, sama sprawiedliwość za niemi mowi, y wstawia się do Stanow Rzpltey, aby nadgroda tey straty była dla nich obmyślona, y żeby Proiekt, na ten koniec podanym bydź maiący, został od Stanow Rzepltey przyięty.

PROPOZYCYA TRZECIA.

Ponieważ publikowane w wielu Europeyskich Kraiach monetowe Ustawy wzaiemną między Złotem a Srebrem proporcyą znacznie odmieniły, czego skutek y Nasz Kray czule dotyka; Więc potrzebną bydź sądzi J. K. Mość takową z Seymu teraźnieyszego Ustawę, podług ktorey, nie odmieniaiąc bynaymniey formy, wagi, ani waloru wewnętrznego Srebrney od Lat 20. kursuiącey Polskiey Monety, to tylko odmienionym bydź ma, ażeby Czerwony Złoty nie tylko, iak dotąd, Szesnastu y trzem ćwierciom rownał się, lecz 18. Złotych; Do czego będzie do Laski Seymowey oddany Proiekt, z przydatkiem tyczącym się Miedzianey zdawkowey Monety, y Dyrektora Mennicy.

PROPOZYCYA CZWARTA.

Ponieważ od Departamentu Woyskowego w Roku przeszłym podany Przezacnym Woiewodztwom, Ziemiom, y Powiatom, a w teraźnieyszym odnowiony Rekrutowania Proiekt, iuż iest Publiczności wiadomy; J. K. Mość tenże uwadze y uskutkowaniu Przezacnym Stanom poleca.

PROPOZYCYA PIĄTA.

Uformowane przez Kommissyą Skarbu Koronnego Zbożowe Magazyny, iako się stały iasnym dla

po-

powszechności dowodem troskliwey Rządowey pieczołowitości, tak się J. K. Mość przeświadcza, że takowey ostrożności zamiar, nie tylko w tym razie Przezacnym Stanom bądzie upodobany, ale że takowych Magazynow iednostayne utrzymywanie osądzą też Przezacne Stany za rzecz potrzebną.

PROPOZYCYA SZOSTA.

Przykład Prowincyi W. X. Lit: ktora dozwoliła wszelkiego Stanu Ludziom Kraiowym y Obcym nabywania Dobr Ziemskich, acz bez dostępowania przez to Kleynotu Szlachectwa Polskiego, y przyłączonych do niego Przywileiow, aby był naśladowanym w Koronie radzi, y zaleca J. K. Mość Przezacnym Stanom, iako zamiar nayskuteczniey służyć mogący, do wprowadzenia y osadzenia Kapitałow w Kraiu Naszym, rownie iako y do zaludnienia, y rolnego ulepszenia onegoż.

PROPOZYCYA SIODMA.

Gdy godne pochwały staranie Kommissyi Skarbu Koronnego iuż spławność Rzeki Pilicy pożytecznie dla Publiczności uskutkowało, ma nadzieię J. K. Mość, że ten przykład zachęci Przezacne Stany, aby wyrokiem swoim tęż Kommissyą Skarbu Koronnego umocowały, y do potrzebnego wydatku na wyczyszczenie Rzek Obry w Wielkieypolszcze, a Nidy w Małeypolszcze, y do uchylenia wszystkich zawad spławności tychże Rzek przeciwiaiących się. Jle gdy radośnie doświadczamy w tym właśnie gatunku dzieł Publicznych w Kanale Muchawieckim, wiele to troskliwa pilność prawdziwego patryotyzmu Kommissyi Skarbu Litewskiego, choć przy szczupłych sposobach, dokazać potrafiła.

PROPOZYCYA OSMA.

J. K. Mość, gdy powinnością swoią bydź sądzi, nieodstępnie przypominać y zalecać Przezacnym Stanom to, co istotnym powszechności dobrem

 bydź

bydź uznaie: więc powiększenie pensyi Marszałkow Trybunalskich, y wynalezienie sposobu na umnieyszenie Expens dla Deputatow, tak w Koronie, iak w Litwie, tudzież godzin Sądowych lepsze urządzenie, uprzeymie zaleca Przezacnym Stanom.

PROPOZYCYA DZIEWIĄTA.

Niemniey przypomina J. K. Mość Przezacnym Stanom, że gdy codziennie zbliża się ten czas, w ktorym Starostowie Grodowi w Polszcze y w Litwie Intraty żadney iuż mieć nie będą, tym bardziey staie się nieodbicie potrzebnym obmyślić wcześnie sposob, ktorymby sustentowane bydź mogły Warty Grodzkie, y ktorymby przyzwoicie opatrzone bydź mogły Grody same, Archiwa onych, Więzienia publiczne, y sami więźnie, y Straż onych; Z tym dodatkiem, aby wtedy Grodzkim Wartom zdane były Exekucye Brachii Militaris, aby przez to Woysko Rzpltey Oboyga Narodow tym lepiey do istnego powołania swego usposobionym zostało.

PROPOZYCYA DZIESIĄTA.

Nakoniec, gdy przykład tylu Obcych Narodow, użyteczność Bankow, Lombardow, Assekuracyi, y tym podobnych ustanowień okazuie; Jest żądaniem J. K. Mości wyznaczyć za zgodą Stanow niektore Osoby, ktorych obowiązkiem ma bydź przyimować, y roztrząsać wszelkie Proiekta ku temu końcu zmierzaiące, y z nich utworzyć ieden naystosownieyszy do sytuacyi y korzyści Kraiu Naszego, ktoryby mogł na przyszłym da Bog Seymie Ordynaryinym approbacyą, y wykonanie swoie pozyskać.

Ktore to Propozycye, iako są podane przez J. K. Mość Przezacnym Stanom ku powszechnemu dobru, tak pomyślnego ich skutku po gorliwych Sercach Zgromadzonych Stanow spodziewa się.